

Petre Bokor:

'Privilegiul de a lucra cu actorii români'

Care este drumul urmat în străinătate pentru a re-deveni regizorul și profesorul Petre Bokor ?

Am plecat acum 20 de ani, în urma – și, așa zice, din cauza – cutremurului din 1977. Și, pentru că atunci am scăpat printr-un miracol, am ales un loc cu seismicitate zero, în vestul Canadei, în provincia Alberta, stabilindu-mă la Edmonton (asta și pentru că acolo mi s-a oferit postul de director artistic al Teatrului Francez). În tot acest timp am fost profesor la Universitatea Alberta. După zece ani de directorat am luat o scurtă vacanță "lucrative" și, la invitația Universității Naționale din Canberra, m-am strămutat în Australia, unde am avut șansa să înființez un teatru. După doi ani m-am întors la Edmonton: acolo continuu să lucrez pe contract fie la teatrele engleze, fie la cel francez, conducând în continuare Departamentul de teatru din cadrul universității.

Din decembrie 1989, la invitația unor foști colegi și a unor prieteni ajunși în funcții importante în instituțiile teatrale din România, mă întorc în fiecare vară și pun în scenă texte moderne, încă ne jucate aici. Așa se face că am montat, la Teatrul Mic, **Jacques și stăpânul său**,

adaptare de Milan Kundera după romanul lui Diderot, la Teatrul de Comedie,

Transport de femei de Steeve Gooch, la Teatrul Odeon, **Cumetrele** de Michel Tremblay, la Teatrul "Nottara",

Două femei celebre: Eva și Clara de Robert David MacDonald; au mai fost și două spectacole la Teatrul Național "Mihai Eminescu" din Chișinău, alte două la Teatrul "Sică Alexandrescu" din Brașov și a venit rândul Teatrului Național din București. Îi sunt recunoscător pentru aceasta domnului director Ion Cojar, care m-a invitat și mi-a acceptat propunerea de a realiza un spectacol cu **Călătorii cu mătușa mea**, o dramatizare de

Giles Havergal după romanul lui Graham Greene. Am avut bucuria enormă să repet cu doi actori de primă mărime, Carmen Stănescu și Mihai Fotino, excellent secondaiți de Cristina Deleanu, Alexandru Hasnaș, Eusebiu Ștefănescu, Carmen Ionescu, Silviu Biriș, Brândușa Mircea, Cesonia Postelnicu, Ion Ionuț Ciocia, Marius Florea Vizante, Cristian Crețu. Scenografia a fost semnată de Mihai Mădescu și Luana Drăgoescu, iar mișcarea scenică, de Roxana Colceag. A fost, din toate punctele de vedere, o colaborare fericită. Mi-a plăcut fiecare minut petrecut împreună și, spre uimirea

mea, în pofida vârstelor și a tradițiilor diferite, nu am întâmpinat din partea nimănui vreo piedică, astfel încât am putut realiza acest spectacol în cinci săptămâni (timp propus de la început). Și asta în contextul în care domnul Mihai Fotino avea – după cum însuși mărturisea – "de recitat toată cartea de telefon". Într-adevăr, are un text enorm de rostit/jucat pe scenă. A urmat drumul la Târgu-Mureș, unde am realizat două spectacole la Teatrul Național: **Albertine în cinci timpuri** de Michel Tremblay (la secția română), spectacol prezentat în premieră de Ziua Canadei, și **Jacques și stăpânul său** (la secția maghiară).

Ce vă readuce an de an în țară ?

Cred că nimic nu este mai important pentru mine decât privilegiul de a lucra cu actorii români, poate datorită experiențelor apropiate, aceleași școli absolvite, limbii comune. Mărturisesc că am lucrat pe patru continente, în șase limbi, dar continuu să spun fără

vreo ezitare că actori ca aceia din România n-am întâlnit nicăieri; n-am reușit cu nimeni din afara țării să realizez acel impact sufleteș, bucuria, comunicarea, "complicitatea" împărtășite cu artiștii de aici.

Alegeți de fiecare dată piese contemporane care nu au mai fost jucate în România; pe de altă parte, toate sunt comedii care lasă un gust dulce-amăru. Vă caracterizează ele în vreun fel ?

Să zicem că prima parte a întrebării reflectă o opțiune deliberată. Socotesc că venirea mea aici nu ar fi justificată de montarea unor piese clasice străine sau a unor piese contemporane românești. Confrății și consurorile mele o pot face foarte bine. Mi-am propus, de aceea, să fructific tocmai șansa pe care am avut-o vreme de 20 de ani: de a fi la curent cu tot ce este nou în diferite părți ale lumii (mai ales că și limba engleză și limba franceză îmi sunt cunoscute). Așa că am hotărât să caut printre texte care pot scăpa vederii sau care nu ajung în mâinile regizorilor din țară și să încerc să le fac cunoscute.

În ceea ce privește genul ușor romantic sau comico-nostalgic al acestor piese, aici poate că e într-adevăr vorba de o înclinație sufletească. Probabil că așa văd eu lucrurile.

Cărui fapt se datorează prezența în distribuțiile spectacolelor dumneavoastră a atâtor femei ? Este cumva o strategie ?...

Nu, nu este o strategie, dar așa putea să spun liniștit că este o dorință de a lucra în condiții confortabile... Este mult mai ușor și mai bine să repeți cu ele decât cu actorii... Dar, dincolo de asta, se întâmplă să fiu preocupat mai ales de condiția femeii în împrejurările capitalismului înaintat; de fapt, mă interesează în mod deosebit condiția omului modern în societatea apuseană. Faptul că am avut norocul să dau peste niște texte cu mai multe personaje feminine nu înseamnă că o piesă cu tot atâția bărbați m-ar speria sau nu m-ar interesa.

Proiecte ?

Din superstiție nu vi le voi spune, dar dorința mea este de a mă întoarce aici și vara viitoare pentru unul sau două spectacole. Pentru aceasta îmi voi consacra lunile de iarnă (pe care urmează să le petrec în Canada) spre a mă pregăti cuivincios pentru o nouă întâlnire.

Marinela Tepuș

